

Vůle k „odpovědi“ (na apel, výzvu)

Nietzsche se pokusil jako „kořen“ či „zdroj“ všeho chápat tzv. vůli k moci (Wille zur Macht). To bylo velmi často chybně chápáno, a je možné, že to náležitě nechápal ani myslitel sám (nebo na své správné chápání dost často zapomínal, jak lze doložit na řadě jeho výroků). Masaryk (asi to převzal z marxismu, s nímž polemizoval) mluvil o „hnací“ nebo „hybné síle“ (eventuelně o „ženoucích silách evolučních“), ale nijak netrvá na jejich „vnějším“ původu; ten spíše částečně zpochybňuje důrazem na jejich pluralitu, takže nechává otevřenou otázku po původu toho, jak je sjednocována jejich kombinace v jednotu výsledku. Proto mu nestačí se tázat po zdroji akcí a activity, ale táže se na původ spontaneity, tedy vposledu svobody (pozitivní, aktivní svobody). Nicméně tak daleko ani on nešel, aby onen původ začal hledat mimo rámec dané „reality“; i tam, kde naznačuje hledání nějaké „vnitřní síly“, „vniterného popudu apod., má za to, že jde o sílu nějak „danou“, „jsoucí“. Tady je ovšem po mém soudu naprosto nezbytné překročit Rubikon.

(Písek, 101227-3.)